www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ЦІНА 3 ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 205. Джерзи Ситі, Н. Дж., четвер, 4. вересня 1930. VOL. XXXVIII. No. 205. Jersey City, N. J., Thursday, September 4, 1930. PRICE THREE CENTS.

ПЕРЕЛЕТІЛИ З ПАРИЖА ДО НЮ ЙОРКУ В 37 ГОДИНАХ І 18 МІНУТАХ

ВЕЛИКИЙ УСПІХ ФРАНЦУСЬКИХ ЛЕТУНІВ. 10,000 ЛЮДЕЙ ЖДАЛИ НА ЇХ ПРИБУТТЯ ЦІЛИМИ ГОДИНАМИ ПІДЧАС ДОЩУ.

Ще ні одному летунови не справили в Америці такої овації як французьким летунам.

НЮ ЙОРК.—У вівторок, в годині 7-мій увечері, летунське поле в Куртіс було свідком небувалої там сцени. Понад 10,000 людей, поглянувши на небо, побачили зближаючийся літак „Знак запитання", який саме перебув щасливий лет з Парижа до Ню Йорку. Доконали того лету славні французькі летуни, капітан Дідоне Кост і його товариш Морис Белонт, В той спосіб вони зревізитували Линдберга, котрий перед двома роками перший перелетів з Ню Йорку до Парижа.

Це перший раз в історії летництва доконано такого лету. Всі, що ждали на прибуття летунів, здавали собі добре справу з ваги цеї історичної події, як і з великого геройства летунів. Тому всі бажали їм справити як найбільший і найсердечніший привіт.

Але саме те завдало великого клопоту поліції. Бо вона добре здавала собі справу з нещастя, яке може бути закінченим отого привитання. І хоч який сильний був кордон поліції і хоч вона ще ніколи не була виставлена при таких нагодах на таке важке завдання й ще ніколи не була так добре до нього приготована, то все це було даремне. Публика таки прорвала кордон, частина її обступила летунів, а дівчата почали їх обціловувати, не зважаючи, що їх може товпа подушити. Цілих десять мінут летуни стояли мовчки і не знали, що з собою робити. Вкінці вдалося їх відвести до одної з приготованих кімнат і там змогли їх офіціяльно повитати від імени міста, французької амбасади й французької іміграції. Там і повитав їх Чарлз Линдберг.

Летуни сказали кілька привітних слів по радіо, які переслано до Франції. А потім заявили, що мали важку дорогу й раді би піти спати. Відвезено їх до готелю, де вони викупались, а потім повечеряли і пішли відпочивати.

Тисячі людей, які ждали підчас дощу на летунів, хотіли ними налюбуватись і були розчаровані, що ціла церемонія з їх прибуттям тревала тільки пів години, та що ледви хто міг побачити летунів. Але й часописні репортери не мали нагоди говорити з летунами. Та всі вони вкінці таки зрозуміли, що летуни були дійсно цілковито виснажені й тому параду треба було вкоротити.

ГУВЕР ЗДОРОВИТЬ ЛЕТУНІВ.

ВАШИНҐТОН. — У столиці слідили лет французьких летунів з великим зацікавленням. Як тільки дійшла відомість, що вони вже є в Ню Йорку, президент Гувер вислав привітні телеграми до президента французької держави, а другу до летунів. В обидвох телеґрамах президент підносить вагу того надзвичайного лету та заявляє, що жде на нагоду, щоб особисто повитати славних летунів.

НАЇХАВ НА СКАЛУ.

ДАРК ГАРБОР (Мейн). — „Корсер", яхт банкира Моргана, вартуючий $3,000,000, наїхав на скалу. Коли приплив моря не буде доволі сильний і не змете яхту зі скали, йому грозить заломання.

В АРҐЕНТИНІ ДАЛІ НЕСПОКІЙ.

БУЕНЕС АЙРЕС. — 13 воєнних кораблів стоять у пристані на поготівлю, щоби бути готовими до бомбардовання міста на випадок вибуху заворушень. Рівнож споряджено до міста богато артилерії і кавалерії.

Кажуть, що президент Іроґоєн, який саме побоюється революції, захорів на інфлюенцу.

ПАРАДА ВЕТЕРАНІВ.

БАЛТІМОР. — Президент Гувер взяв участь у параді ветеранів чужинецьких воєн. Парада тревала дві години. Перед президентом перемашерувало 15,000 ветеранів.

ПШЕНИЦЯ ЗАМІСЦЬ КУКУРУДЗИ.

СИРАКЮЗ. — Александер Легге, голова Фармерської Ради, взивав фармерів нюйорського стейту, щоб годували молочні корови пшеницею, бо це їм вийде дешевше, ніж годувати кукурудзою. Він зазначив, що наслідком посух збір кукурудзи зменшиться на 600,000,000 буплів і кукурудза буде дорожча ніж пшениця.

ВІДВІДУЙТЕ ФРАНЦІЮ!

НЮ ЙОРК. — Американські часописи помістили кілька великих оголошень, у яких Французи запрошують Американців до відвідин Франції. Між іншим на одним з таких оголошень виписано: „Томас Джеферсон вірив, що кожда людина має дві вітчини: свою власну й Францію".

Оголошення це привезли з собою французькі летуни.

БАНДИТИ ОГРАБИЛИ БАНДИТА.

Між Немировом і Любачевом Гершко Савергун з Потуліч (Рава Руська) напав на Рухлю Телер і зрабував їй 40 зол. Коли з тими грішми втік до найближчого ліса, напали там на нього з косами якісь Перуни з Врублячина (Рава Руська) і зрабували в нього зрабовані 40 зол. Виявилося на поліції, — Савергун перший зголосив свою шкоду — що бандити ограбили бандита й всі вони разом помандрували до вязниці.

ГОРІВКА ПРИЧИНОЮ НЕЩАСТЯ.

В домі якогось Куявського у Варшаві з приводу родинного свята пили горівку, зроблену з денатурованого спирту. Наслідки були страшні. Після кількох чарок один з учасників забави помер, а 6 інших осіб осліпло.

ОРИҐІНАЛЬНЕ САМОВБИВСТВО.

Під Мон Пеліє вискочив з літака з висоти 800 метрів підстаршина, французький летун і згинув на місці. В його кишені найдено лист, у якому він пише, що наречена покинула його і він тому порішив закінчити життя в такий оригінальний спосіб. Він кермував сам літаком і вискочивши, залишив літак на ласку долі у повітрі, тому за пару хвилин літак упав також на землю і розбився.

ПІСЛЯ ПОЖЕЖІ В БУШКОВИЧАХ.

Поліція веде далі слідство в справі підпалу склепу Сальці Мещерової по тій лінії, що тут працювала УВО. Арештовані Мриослав Павлик, брати Захітинські, Василь Колодій були днями були переслухані. Свідок Марія К. твердить, що бачила, як один з арештованих підкладав під дім запалену шмату. Торговлю Мещерової підпалено нібито тому, що ця торговля була небезпечною конкуренткою українських кооператив.

ВАМПІР З ДІСЕЛЬДОРФУ.

Берлінська преса пише, що поліційне слідство потвердило, що арештований Петро Кіртен є справді вампіром із Дісельдорфу та що це справді він убив 48 осіб та підпалив 53 будинки.

ПІДПАЛИ.

У Вашкові, пов. Рава Руська, хтось підпалив стирти І. Щербінського. Згоріло три стирти і молотільна вартости 5,000 зол. Поліція підозріває, що вогонь підложили сільські хлопці.

ПІСКОВА ГОРА ЗАСИПАЛА 20 ДІТЕЙ.

В одній місцевости недалеко Лондону обірвалася піскова гора. З 60 дітей, що бавилися біля гори, засипав пісок 20. Троє дітей згинуло на місці, 9 тяжко ранених.

СТО КАМЕНІВ У ШЛУНКУ.

В Колдвор, у Сербії, 9-літний Фердинанд Ніколіч хотів виграти заклад і ликнув сто камінців величини кукурудзи. Після того дістав страшенні болі шлунка і хлопця зоперували, але операція була безпліна. Хлопець дістав зараження крови і помер у страшних муках.

ПЛЯМИСТИЙ ТИФ У ЧОРТКІВЩИНІ.

В Джурині, пов. Чортків, занедужало несподівано кілька осіб на плямистий тиф, що його ствердив д-р Гамерський з Бучача.. З навіщених тою пошестю померли досі дві особи: справяк української кооперативи „Згода" Іван Блаженко (інвалід зі світової війни), що осиротив шестеро дрібних дітей, і одна молода жінка, що залишила двоє сиріт. Ці випадки викликали в селі й околиці великий переполох, тимбільше, що від 10 літ не було в Чортківщині й чутки про плямистий тиф. Санітарні власти з Чорткова видали відповідні зарядження і є надія, що пошесть дальше не пошириться.

СТАТИСТИКА НАРОДНЬОГО ШКІЛЬНИЦТВА НА ЗАКАРПАТТЮ.

На Закарпатті було в 1929—30 шкільному році 663 народніх початкових шкіл. З того: 430 державних, 12 ерарних, 5 сільських, 141 греко-католицьких, 24 римо-кат., 45 реформаторських, 3 жидівських, 1 приватна. З 663 шкіл було: 392 українських („руських"), 145 чеських, 105 мадярських, 13 німецьких, 5 українсько-мадярських, 3 німецько-мадярських, 3 румунських.

У тих школах було 1,394 кляс і 1,192 учительських сил (755 учителів і 437 учителок). Між учительськими силами було: 684 Українців („Русинів"), 286 Чехословаків, 168 Мадярів, 28 Жидів, 22 Німців і 3 Румунів.

Число учеників у тих школах виносило 90,361. З них було: 56,196 Українців, 14,392 Мадярів, 12,977 Жидів, 3,472 Чехословаків, 68 Поляків, 62 інших народностей. Значить: на 3,472 чеських і словацьких дітей припадає 286 чеських учителів, тобто на одного вчителя 12 дітей, коли міжтим на одного українського учителя припадає коло 82 дітей!

По релігії було шкільних дітей: 49,3381 гр.-катол., 9,503 православних, 12,993 жидів, 9,970 реформатів, 8,232 римо-кат. і 720 інших віроісповідань.

Державних горожанських шкіл є на Закарпатті 17 зі 166 учителями. Викладова мова в 15 горожанських шкілах українська, в двох — чеська.

ЧИМ ЛЮДИ ТОРГУЮТЬ.

Клініка віденського професора Айзельсберга переводить найкраще трансфузію крови для осіб, які хорують на малокровність чи які інші недуги, що вимагають трансфузії. Здавалось би, що нелегко найти чоловіка, який продав би свою кров для вжитку в лічниці, але виявляється, що біда примушує людей торгувати навіть своєю кровю. Згадана клініка платить біля 150 золотих за одну порцію крови, яку переливають із жил здорової людини до жил хорої. Того дня, коли проф. Айзельсберг купує кров, то перед його клінікою стоять в черзі десятки бідних студентів, робітників, дівчат і хлопців, які бажають заробити півтора сотні за порцію своєї крови. Щоб ратувати своє життя і не вмерти з голоду, ці бідаки мусять своєю кровю ратувати життя других людей. І деякі студенти готові продавати свою кров і що тижня, але управа клініки дозволяє робити це тільки раз на два місяці.

БОЛЬШЕВИКИ БОЯТЬСЯ ВЛАСНОЇ АРМІЇ.

З Риги подають, що вища воєнна рада С. Р. С. Р. мала окрему нараду у справі обережности при поборах бранців на Радянській Україні. Напружені відносини на Україні вимагають спеціяльної обережности, бо минулого року стверджено, що 35 проц. українських селянських хлопців, взятих до війська, є ворожо настроєні до радвлади. Поршено брати до війська тільки елементи пешні і віддані справі комунізму.

ВСЮДИ ПОЛІТИКА.

У селі Чолгині, в Яворівщині, молодий селянин з особистих мотівів стрілив крізь вікно до війта Василя Малюка. Війтови нічого не сталося, а того, хто стріляв, арештовано. Польська преса знов пише, що це політичний замах.

ПОЖЕЖІ БІЛЯ ЛЬВОВА.

Польська преса повідомляє, що в четвер, 5. серпня ц. р., вибухнув пожар фільварків у Чижикові й Миклашеві львівського повіту. Двір у Чижикові є власністю закону оо. Францішканів зі Львова, а в Миклашеві власністю польського генерала Розвадовського. „Слово Польске" впевнює своїх читачів, що в обох випадках повстав вогонь в наслідок підпалу. І так в Чижикові вогонь вибухнув у чотирох місцях рівночасно: окремо почали горіти стирти вівса і сіна за фільварком і стодола та стирти вівса на фільварку. Завдяки енерґічній ратунковій акції вогонь зльокалізовано в стодолі та враговано частину стирт. Загалом шкода від вогню в Чижикові виносить 5,000 зол. До Чижикова вихав негайно командант повітової поліції зі Львова, Вирвіх, і веде енерґійне слідство.

В Миклашеві почали горіти чотири стирти збіжжа і сіна. Причина вогню не устійнена, але, як пише „Слово Польске", вогонь повстав в наслідок підпалу. До Миклашева виїхала міська вогнева сторожа зі Львова і гасила вогонь майже цілу ніч.

БРАТ УБИВ БРАТА.

Найвищий суд у Варшаві розглядає справу Павла Монікайла з Андрушковичина, лідського повіту, якого суд у Вильні засудив за вбивство брата Івана на кару смерти, а потім змінив кару на 15 літ вязниці. Акт обвинувачення говорить ось що: Іван Монікайло хотів женитися з Марією Носалевичівною і вже приготовляся до весілля. Коли він заходив від родичів, щоби вони віддіяли для нього його пайку землі, проти цього повстав брат Івана Павло, який домагався, щоби ввесь маєток припав йому. На цім тлі між братами повстала така ненависть, що Павло Монікайло намовляв свого приятеля Лянцевича убити його брата, обіцюючи йому за те 100 золотих. Лянцевич не згодився на те, тільки позичив йому рушниці. Павло Монікайло пішов під вікно брата і вистрілом через вікно покав його трупом. В селі знали про ворожнечу двох братів і вбивника арештовано. Хоч він зразу не хотів признатись до вини, то йому доказано, що куля, якою він убив, є така сама, як ті набої, які найдено в його коморі, і вбивник признати це тільки раз на два місяці. кався, що вбив брата.

БОЛЬШЕВИКИ МАЮТЬ ПЛАТИТИ АНГЛІЙЦЯМ 65 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ

СУД ПРИСУДИВ ЦЮ СУМУ РАДЯНСЬКОМУ УРЯДУ ЗА НАРУШЕННЯ КОНТРАКТУ НА КОНЦЕСІЮ ДОБУВАННЯ ЗОЛОТА.

ЛОНДОН (Англія). — Розємчий суд закінчив справу оскарження російського радянського уряду англійською компанією по добуванню золота на ріці Лені. Компанія скаржила радянський уряд за те, що він, здавши їй концесії, витворив таку політичну та економічну ситуацію на концесії, що компанії довелося припинити свою працю, а все дороге урядження концесії дісталося до рук большевиків.

Компанія числить, що на модерне оборудування концесії вона стратила 17,500,000 долярів. Суд присудив з радянського уряду в користь компанії 65,000,000 долярів на покриття вартости уряджень концесії та можливий прибуток, який малаб компанія, колиб змогла використати свій контракт з радянським урядом.

Большевики не післали до розємчого суду свого представника, хоч на першому переслуханню суду в Берліні їх представник був. До складу суду належав один Англієць та один Німець, вибраний за спільною згодою Англійців та большевиків. Тепер британський уряд при переговорах з большевиками про російські борги буде домагатися виплати 65,000,000 долярів англійській компанії.

Ця постанова суду дала консерватистам нову притоку до нападу на уряд Мек Донелда за визнання радянського уряду та за піддержування з ним дипльоматичних і торговельних зносин.

ДОМАГАЄТЬСЯ УСТУПЛЕННЯ КАЙ ШЕКА.

ШАНҐАЙ (Китай). — Тут розповсюднилася чутка, що ґубернатор Манджурії готується опублікувати до китайського народу маніфест, у якому буде домагатись уступлення генерала Кай Шека зі становища президента китайської републики й голови нанкінського уряду. Лише тоді, як Кай Шек виїде за межі Китаю, ґубернатор Манджурії сподівається, що в Китаю наступить замирення між південними та північними провінціями й почнеться спільна боротьба проти комуністичних банд.

Ще годі сказати, як зареаґує на це Кай Шек, але відомо тепер те, що він стягає знову всі свої сили на фронті проти північних генералів, щоби розпочати проти них нову офензиву. Сподіваються, що він збере 400,000 армію.

БІЙКА МІЖ ІТАЛІЙЦЯМИ І ЮГОСЛАВЯНАМИ.

ТРІЄСТ (Італія). — Підчас сутички між фашистами та сторонниками югославських революціонерів убито одного Італійця та одного Славянина й кількох поранено з обох сторін. Сутичка відбулася на італійській території недалеко італійсько-югославянського кордону.

Причиною кривавої бійки стався судовий процес в Трієсті, який щойно розпочався над 18 югославянськими революціонерами, котрі бояться за прилучення славянських земель, що тепер знаходяться під італійським пануванням, до Югославії. Революціонерів поставлено перед суд за цілу низку актів саботажу й терору, включаючи вбивства представників італійської влади та висадження в повітря італійських інституцій, палення італійських шкіл на славянській території й т. п.

ПРОСИТЬСЯ В ДИКТАТОРИ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Населення румунської столиці мало досить гарний гумор, коли, вийшовши ранком на вулиці міста, знайшло розкинені скрізь розкидки, видані відомим антисемітом, професором Кузою. В своїх розкидках Куза старається переконати населення Румунії, що єдиним ратунком держави в сучасній економічній та політичній біді є утворення диктатури й рішуча боротьба з Жидами.

Далі Куза реклямує себе як єдиного достойного стати таким диктатором, а на доказ своєї здібности подає на летючках свою фотографію.

ТУКУ ВІДСТАВЛЕНО ДО ВЯЗНИЦІ.

ПРАГА (Чехословаччина). — Серед населення Словаччини викликало велике негодування поступовання чеської влади, яка замкнула до вязниці старого професора братиславського університету, Туку, та орґанізатора словацьких фашистів, Сиацького. Тука довгі літа був визначним національним словацьким провідником і заслуженим громадським та науковим словацьким діячем.

Чеський суд засудив його на 15 літ вязниці „за шпіонажу на користь Угорщини" і нібито за бажання Туки прилучити Словаччину до Угорщини. Тука та його політичні приятелі ввесь час заявляли й заявляють, що він стремів лише до здійснення автономії Словаччини, яка була приобіцяна Словакам, коли вони згодилися разом з Чехами творити спільну державу. Тука старий і хворий, що викликає ще більше обурення Словаків на Чехів, бо вони поводяться з ним брутально, не давши можливости лікуватися старому професорови.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.
One year ..... $ 7.00
Six months 3.75
Three months ..... $ 2.00

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

В Джерзи Сити і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці $2.75

Зі оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СВЯТОЧНЕ БАЛАКУНСТВО

Яких трийцять літ минає з часу, як в Америці почали встановляти „свято праці". Раз у рік мається святкувати спеціяльний день на те, щоби пригадати населенню, яку важну ролю відограє в громадянстві робітник. З одного стейту, де сю думку піднято вперше, „свято праці" поширилося по цілій Америці. Кождого року в сей день виступають бесідники з гарними промовами на тему достоїнства праці та потреби її захорони. Так було кождого року, і так було й сього року. Однак, мало ще коли святочне бесідництво про достоїнство праці не відбивалося разячо від справдішного життя.

Сього року Америка переживає одну з найтяжчих своїх економічних кріз. Міліони людий без роботи. Богато не має щоденного хліба. Правда, по других культурних краях, з малими виїмками, економічне положення не ліпше, як в Америці. Однак, других країв не можна рівнати щодо економічної сили з Америкою. Взагалі нинішна, модерна розвинена держава не має ніякого оправдання за безробіття мілионів своїх робітників, а Америка менше всіх. До того по других краях уже щось для безробітних робиться. Передові культурні держави мають уже забезпечення безробітних і дають робітникам асекурацію на случай утрати роботи. Всі держави мають широко розроблену машинерію до шукання роботи для безробітних.

Америка, яка вважається найбогатшою країною світа, стоїть під тим оглядом позаду всіх культурних країн. „День Праці" справді святкується. Йдуть паради, походи, збори, віча й маніфестації. На них виступають ріжні-переріжні бесідники, юнійні провідники, демократичні, республиканські, соціялістичні й комуністичні оратори. Всім говорять про робітника. Всі говорять про достоїнство праці, про потребу її захорони. Минає „день праці", все вертає до старого русла. Безробітник, як захорони не мав, так далі не має. Безробіття, як було до „дня праці", так і далі треває.

Можна навіть сказати, що „день праці", замісць розбудити робітника до боротьби за свої праці, засипляє його. Наслухавшися богато палких фраз про своє достоїнство, він засипляє спокійно, забувши, що права добувається постійною боротьбою. Це буде так довго, поки робітник не протверезиться від чаду святочного бесідництва та не пригадає собі наново, що не слуханням гарних промов добувається нові права, а впертим піддержуванням своїх інтересів при кождій обставині.

ЗАМАХ НА „ТАРГІ ВСХОДНЄ" И У. В. О.

(Стаття надіслана з кругів У. В. О.).

У кожнім процесі проти членів У. В. О. польська поліція та прокуратура старалися не тільки як найбільше обтяжити кожного обвинуваченого зокрема, щоби добитися як найвищої кари для них, але й **скомпромітувати цілу У. В. О.** Ця друга ціль була й є для наших ворогів далеко важніша; бо засуд торкає лише одиницю, й не тільки не припиняє розвитку організації, але противно, значайно являється неначе оливою, долитою до вогню ненависти, що існує між українським і польським народами, а тому заставляє до скріплення діяльности зі сціпленими зубами. Не те — компромітація цілої організації; вона підриває в основах існування організації через знищення довіря та авторитету її між членами та між громадянством; що більше, вона взагалі понижує національно-визвольну ідею, а зокрема ідею національної революції. Не диво, що вороги стараються тої цілі ліпшити всякими можливими для них способами, та що мобілізують для того не тільки поліційний і судовий апарат, але й усю пресу. Вони для осягнення тої цілі можуть зрезигнувати навіть із високого виміру кари, а то й взагалі із засуду підсудних.

Такої тактики тримаються не тільки Ляхи. Большевики у процесі проти 45 членів „Спілки Визволення України" допровадили її до досконалости. Вони змобілізували все: чека, суд, прокураторів, пресу, партійний апарат, дібрали спеціяльних оборонців для підсудних, обсадили судову салю своєю публикою, устроювали віча, віддали до розпорядимости суду радіо, послугувалися провокацією, фальшивими документами, підсудним обіцяли звільнення і т. п., а все те на те, щоби скомпромітувати в особах членів С. В. У. велику українську національно-визвольну ідею. Та надто білими нитками був шитий цей чорний плян большевиків, щоб не бачила його українська суспільність по той і тамтой бік Збруча. Хай члени С. В. У. не доросли до свого історичного завдання, за яке взялися, хай навіть вони **як особи** дійсно скомпромітувалися, але національно-визвольна ідея українська залишилась не сплямленою та непорушною. Навпаки, вже сам факт, що на 12-тий рік панування большевицької окупації не переводяться процеси українських патріотів, а ще більше факт, що вороги мусять аж таких підлих засобів уживати в боротьбі з ними, свідчить не на користь ворогів; цеж бо означає, що українська визвольна ідея, не дивлячись на страшний утиск, не тільки живе, але й розвивається, охоплюючи щораз то ширші маси українського народу що втрата 10-ох, 100 чи 1.000 патріотів може лише **часово** ослабити, але ніколи не зліквідувати українського національного табору, та що супроти росту тогож табору вороги вповні безсильні, бо на місце десятків засуджених являються сотки инших; кожний процес, мимо всіх зусиль ворогів, **являється власне** чергою пропаганди української національної ідеї. Все це доказує, що боротьба ворогів з українським народом по кожній ворожій „побіді" не тільки не закінчується, але противно: хоч зачинай її наново, від самого початку, неначеб тих „побід" не було. Кількох то разів читаємо триюмфуючі вигуки ворожої преси про остаточну ліквідацію такої то підпольної організації чи останнього повстанчого загону; кількох то разів Ляхи писали про „остаточну ліквідацію" У. В. О. на те, щоб за тиждень два чи пізніше довідатись про відкриття нової тайної організації, про виступ нового повстанчого загону, чи про нову „ліквідацію" У. В. О.

Український визвольний рух не є **вже обмежений** до тої чи иншої організації чи групи людей. Останні являються лише викладниками його, оформленням його, його організованим проявом. Тим то пояснюється, чому місце одної організації чи групи людей, знищеної ворогами, не залишається порожнім, а обсаджується новими борцями за народні права та местниками за національне поневолення. Бо **український визвольний рух охоплює вже широкі маси, ціла нація є його джерелом.** Треба би знищити фізично або духово цілий український нарід до останнього його члена, знищити його історію, традицію, мову, пісню, зрівняти могили борців за волю із землею, виполоти все, що носить знамя українства, щоб вороги могли остаточно затріюмфувати. Міжтим це все понад сили наших ворогів. Для них український визвольний рух неначе стоголова гидра, якій по відтяттю одної голови виростають дві. Бо й дійсно, ще перед кількадесятьма роками на пальцях можна було порахувати інтелігентів, що говорили українською мовою, а в тому часі широкі народні маси находилися в кромішній тьмі, не знаючи навіть, хто вони такі — „русини", „малороси", „греко-католики", „православні", „русскіє", „хахли", „тутешні", чи инше. А сьогодні? Сьогодні на пальцях можна почислити інтелігентів, що чи то з крісом у руці не боролися в часі визвольних змагань, чи не сиділи в тюрмах за українську визвольну ідею, чи яким небудь способом для неї не працювали. А селянство? Для селянства нашого вже замало тюрем, що їх так численно побудували на наших землях вороги; їх вивозять на Сибір та Соловки; вони заповнюють повстанчі загони, вони то нищать сотками большевицьких запроданців, вони то рівнож заповнюють ряди підпольних організацій, зокрема ряди У. В. О. Сьогодні навіть найменша, найбідніша духово та матеріяльно наша країна, доптана століттями мадярським чоботом, Підкарпатська Україна, видала борця за спільний національний ідеал в особі Ф. Татчинця, з якого руки впали оце недавно револьверові стріли в представника ворожого, московського, народу. Стріл цей це заразом остереження для владного, чеського режіму, що замісць високими кличами Гуса, Шафарика, Гавлічка, Поляцького та Масарика, кермується старим гаслом гнобителів — "divide at impera".

В останнім процесі за замах на „Таргі Всходнє" Ляхи більше, ніж колинебудь, старалися скомпромітувати як підсудних так і взагалі „Українську Військову Організацію". Причиною цього була передусім обставина, що ходило про замах на „Таргі Всходнє", яким заінтересувалася чужина, бо — як говорив прокуратор — „Таргі Всходнє", розреклямовані по всіх европейських країнах, творять велику пропаганду і не то не тільки для себе, але й для того факту, що находяться в Польщі". Ходило отже про те, щоб процес виказав, що замах на „польскосць Львова і Малопольскі" зробили найгірші суспільні викидки, одиниці, з якими українська суспільність нічого спільного не має, та що взагалі з таких елементів складається У. В. О. Ходило про те, щоб виказати, що замах не був протестом української суспільности проти ляцької окупації, а вчинком безвідповідальних одиниць, зробленим на приказ „чужих чинників", на сулугах яких вони стоять.

Не менш важною була й друга обставина: у цім процесі була більш, ніж колинебудьнебудь, обтяжена сама ляцька поліція, а то наслідком звірських побоїв арештованих; поліція отже уважала, що найвідповідніше буде боронитися перед закидами, коли сама буде наступати: оборонюючи противника, сама на тому тілі буде більше виглядати. В тім її ревно помагала прокуратура, суд та польська преса, бо ходило про ратування „польського престіжу" з огляду на заграницю.

Розуміється, що до того всього долучалося звичайне бажання Поляків — найбільш спогнити У. В. О. й перед українською суспільністю, щоб остання втратила довіря до власної організації й тим способом підірвати грунт, на якому У. В. О. існує.

Виходячи з тих мотивів, польська поліція, що катуванням видіставала зізнання від арештованих, наводила вповні неправдиві факти про арештованих, перекручувала зізнання, а навіть насміхалася на д обжалованими, мовляв, „вони співали як канарки без ніякого битя", „засипували один одного", „заховувалися не як джентельмени, бо видавали й жінок"; що більше, давала до зрозуміння, що між членами У. В. О., а то й між арештованими, є провокатори, то знову цинічно твердила, що обжаловані вступали до організації задля матеріяльних користей, бо працювали за гроші, а навіть допускалися крадіжей організаційних грошей. Зноваж У. В. О. в цілому, то, мовляв, вона стоїть на услугах Німеччини, побирає гроші також від Литви, а також її відношення до большевиків є дуже неясне; взагалі У. В. О. працює тільки для грошей і є на услугах чужих чинників.

Ті та богато інших закидів падало в часі процесу з уст прокуратора, поліційних свідків, радн. Івахова та зі шпальт польської преси; остання ще й до того оголошувала великі статті з ріжними реверіяльними відомостями про У. В. О., які не одного заставляли до запиту: „Звідки то Поляки так усе знають?!"

До того долучився зовсім несподівано ще й виступ оборонця д-ра Ганкевича, що, мовляв, полк. Коновалець вступив у порозуміння з урядами Англії, Польщі та Румунії в цілі утворення 4-ох легіонів для боротьби з большевиками. Хоч ці невдалі адвокатські „гоцки-кльоцки", зроблені зрештою **з добрим наміром ратувати підсудних, відкликав другий оборонець,** д-р Старосольський, знаючи, що ляцький суд не дасться зловити на той гачок, та хоч і без того відкликання була наглядна неправдивість тверджень д-ра Ганкевича просто тому, що колиб було порозуміння між У. В. О. і Поляками, то хіба припинилаб У. В. О. свої виступи проти Польщі, все таки чіпилися тих „гоцків-кльоцків" (а не спростування д-ра Старосольського!) наші противники, а зокрема большевицькі зміновіхівці, щоб представити членів У. В. О. як польських запроданців.

Уже в часі розправи оборонці та обжаловані доказали брехливість всіх тих та богато інших клевет та нападів на підсудних і У. В. О. — З огляду одна на те, що вороги та противники У. В. О. дальше їх поширюють, не від речі буде подати слідуюче:

Твердження, що між підсудними або взагалі в організації був чи є провокатор, є вповні безпідставні. Сам процес виявив, що мимо всіх **реверіяцій" польська поліція знає про У. В. О. надзвичайно мало.** Зізнання рад. Івахова та реверіяції польської преси це або річи **загально знані,** з якими організація не криється та пише в „Сурмі", або відомости, подані большевицькими запроданцями. Річ в тому, що в большевицькій та радянофільській пресі вже від 1926 р. появлялися клеветничі відомости про УВО. Якраз польська преса передруковує все це з большевицьких продажних газет.

Правда, деякі відомости поліція заздячує необережности членів УВО, згл. вимушеню їх звірськими побоями арештованих. Ті відомости однак дотикають **поодиноких осіб** та й то здебільша **самих арештованих.** Ми не похвалюємо поведення арештованих, але далекі від твердження, що провокаторство, тим більше, що зізнаннями тим арештовані пошкодили **лише самим собі.**

Щож до твердженя, що У. В. О. є на услугах Польщі, большевиків, Німеччини, Литви чи когонебудь іншого, то це злобні клевети та відомі неправди. Абсурдність твердження про службу Польщі, проти якої УВО вже 10 років бореться безперервно при великих втратах своїх та ворога, шкода доказувати. Щож до большевиків, то УВО вже нераз давала докази свойого негативного відношення до них; її бажанням є скоординувати свою діяльність із революційним рухом на Східній Україні, щоб повести обєднаними силами спільне діло визволення та шляхом національної революції створити велику самостійну Українську Державу. Коли ходить про Німеччину, можна сміло заявити, що УВО не відкидала би помочі Німеччини, для якої Польща являється також ворогом. Але ідеї УВО не йдуть в парі з основними лініями сьогоднішньої німецької політики, а тому в сучасний мент не може бути мови про якусь активну німецьку допомогу, ані навіть про симпатії німецького громадянства до акції У. В. О. Щож до Литви, то кожний Українець може ставитися симпатично до литовських змагань, подібно це можуть робити Литовці супроти нас, але це ще далеко до активної допомоги Литви для УВО. Литва забогато має тепер своїх турбот, щоби могла активно підперти змагання українського народу, а зокрема діяльність УВО! Впрочім Литва здає собі справу з того, що підтримка УВО могла би скомплікувати її й без того тяжке міждержавне становище.

„Українська Військова Організація", існує сьогодні **оперта виключно на поміч українського громадянства.** Українське громадянство повинно собі це усвідомити, що лише від нього залежить розвиток УВО. Опертя діяльности УВО на сили власного народу дало досі та дає й нині тільки додатні висліди. Маючи свобідні руки, не звязана ніякими зобовязаннями супроти чужих держав, У. В. О. може тільки виправдати надії, які на неї покладаються і це довіря, з яким громадянство до неї відноситься.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

І. Л., Филаделфія, Па. — В Америці маємо свободу віри. Кождий може належати до якої хоче церкви, або й цілком не належати. „Свобода" є українським народним, а не релігійним часописом. „Свобода" заступає українську справу й є виразом політичних стремлінь українського народа, а до чисто церковних справ не мішається й нікому не дораджує, до якої він має належати церкви.

„Свобода" згадувала, згадує й згадуватиме про церковне життя, наскільки воно звязане з українським чи загальним духовим, політичним чи економічним життям. Особливо підносимо те, що пособляє духовому, політичному й економічному розвоєви українського життя, а рівнож пятнуємо те, що стоїть йому на перешкоді. Самої справи віри ми не торкаємося. Тому саме Ваш допис не може бути поміщений, бо Ви радите одну церкву покидати, а до другої вступати. Така пропаганда належить до релігійних часописів, або таких, що мають виразний віроісповідний характер.

М. Т., Ню Йорк. Коли хочете кому відповідати, то треба заховати спокій і повагу. По тім, як хто сердиться, пізнати культуру людини. Це, що Ви напишете з десять разів „брехня", не є ніякою відповідю. Відповідайте арґументами, а не лайкою. Рівнобагу тратить звичайно той, хто знає, що не має слушности. Відповідайте річево й так, щоби люде пізнали Ваш широкий світогляд і те, що Ви розумієте діло, за яке беретеся.

Д. МАРКОВИЧ.

„ВЕСНА"

(Малюнки з життя 1870-тих років).

(8)

— Хороша ви людина! Я знаю, що вам треба все знати, але як я дойду до сього, — то й стану. Про себе — я усе, усе скажу, а тут і другі люде будуть... Але... я скажу: не можна двом богам служити, не можна при моїй роботі мати отця, матір, сестер, братів. Їх відносини до мене звязували мене, вони добрі, вони радіб носити мене на руках — а я хочу своїми ногами ходити. Чим я до них ближче, чим вони до мене прихильнійше — тим міцнійше я буду з ними звязаний і тим самим одірваний од мого діла, того діла якому віддаю увесь мій розум, волю, силу і все моє життя... Сіяя для мого, нашого діла — се пута, — кайдани... І я одірвав їх, викинув з серця... скільки міг викинути... Ви, думаю, розумієте яке се діло?

— Я догадуюся: боротьба за правду — широка, а вузче соціяльна боротьба...

— Називайте простійше, не треба боятися називати річи їх іменям: моє діло — боротьба за життє і смерть з насильством і усім соціяльним строєм... У мене є нова сімя — се мої товариші по роботі, я з ними до смерти звязаний, я їх люблю, я їм вірю, з ними живу, я їх, а вони мене підтримують, — а та, стара, кровна сімя — вона тількиб шкодила. От чому я розійшовся з нею. Ви зрозуміли?

— Так, зрозуміла... Так тяжко, невимовно тяжко... Треба все роздумати... А скільки страждань, скільки горя — кінця краю немає! — промовила Надя зтиха засмученим голосом.

— А скільки радости скільки сили, щастя у будучому і недалекому...

— Недалекому?... Ви того не знаєте...

— Скільки радости у всякому моменті перемоги. Він радісно промовляв, але смутний тон Наді його вразив і він тихо, не розмовляючи встали і пішли. Надя до ганку, а він до брами.

— Дайте руку на прощанє. Миж за руку ще ні разу не прощалися з самої стації, промовила Надя.

Некора хутко вернувся.

— Нате мою руку. Будьте здорові... До побачення скорого.

Надя удержала його руку, стиснула, його неначе електричний ток штовхнув.

— Я вам дуже, дуже спочуваю, сказала вона як би боячись щось більше сказати, хутко не обертаючись пішла у кімнату. Некора стан неначе зачарований і він щось хотів більше сказати і тихо побрив через засипаючий уже город.

VI.

Хозяйка Некори дуже його поважала і сидячи за чаєм з сусідкою судачила про нього.

— І знаєте, душечко, се зовсім особна людина. Гроші платить як годинник, день у день і години не пропустить. Тихий, поважний. Тілько іноді співає. Боже, як хороше! Він, душечка, з хахлів і свої хахлацькі пісні заводить, такі смутні, що я сиджу оттута тай плачу. Викушайте ще чашечку, прошу вас. А то як перейшов, днів через три каже мені, будь ласка не давайте мені третьої страви. Чому? кажу. А яж йому хотіла догодити, та все з медом, та з сахаром і бабку і рогульки овсяні з медом, і коврижками і клюквені солодкі кисилі. Я, каже, солодкого не їм. Він, душечка, чаю не пє. Та ще осе не годуйте, каже, мене мясом так багато. Я вже йому догожую, а він знову — „дуже смачно і по богату даєте. А я йому і не стерпіла: щож? кажу, я обдирати вас хочу? Я даю за ваші гроші на 6 рублів. А він тоді й каже: „так давайте мені на 3 рублі, Дитина я дурна, не догадалася, що у нього нема грошей і він хотів дешевше. Я, кажу, добре, платіть мені 3 рублі й за сі гроші даватиму дешеву страву. Я так сказала, а, конешне, давала як і перше, бо чудовий хлопець, без матері і отця, бідна дитина... Щоб ви думали? За 2 тижні він прийшов, узяв мене за руку, стиснув, сміється і каже: ви, Ганно Семеновно, „просто прелесть". Ви мене обдурюєте. У мене є гроші, а я справді не можу так по панськи їсти, то мені не здорово". Ну, як не здорово, то я йому усе борщик, та кашу і тільки по признаках „рогульки" і пироги. Чудний якийсь. Сидить, пише, читає; такий серіозний і строгий, — а як заслабла моя Наталя, щоб ви думали? Цілу ніч не одходить... Добрий, хороший. А листів скільки получає. Страх. І все з ріжних країв і з Петербургу, Москви, Адессу, зза границі...

Ганна Семеновна ще довго, довго росказувала про Некору.

А він ходив неначе прибитий.

На завтра після розмови з Надею, вона не прийшла у бібліотеку і прислала листка: „вибачайте, не прийду, щось не здужається". Йому здався той день за пять, він уже бачив її слабою тяжкою хворобою. Страх за її здоровлє, нудьга обгортала його серце. На другий день вона знову не прийшла і він не втерпів і післав Івана за листком, питаючи, чим слаба і як себе почуває.

(Дальше буде).

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

ОРГАНІЗАЦІЙНА ПЕРЕПИСКА

До головної канцелярії У. Н. Союза. Прошу прислати друків на зроблене умови, після котрої звільняється молодих членів аж до кінця 24 року від оплати за „Свободу" по 30 центів місячно, а вони рівночасно зобовязуються з початком 25 року зачати повну вкладку платити і „Свободу" від того часу побирати. — Секретар.

Впов. Пане Секретар! Головна канцелярія дійшла до переконання, що такі друки до відділів розсилати про запас було би непрактично, тож буде сама такі умови виписувати той до підпису посилати в кождім случаю осібно. Для тих молодих членів, котрі вже є в організації, такі умови вже виготовлені і якраз розсилаються до підписів. Їх вкладки будуть знижені, почавши від 1-го вересня 1930 р., наскільки вони підписану умову звернуть в тім місяци до гол. канцелярії. В умові треба виказувати повні і знижені суми вкладок і тому гол. канцелярія мусить це сама робити.

З новими членами таку умову буде робитися перед видачею грамот. По одобренню приняття до нових родів обезпечення молодому членови, котрий не скінчив іще 24 роки життя, головна кацелярія сейчас зладить умову на звільнение від оплати за „Свободу" і вишле на руки відділового секретаря до підпису. Умова мусить бути зроблена в двох примірниках, з котрих один оставляється членови як долучник до грамоти, а другий звертається головній канцелярії до рекордів.

Звертається увагу, що в старім роді обезпечення для молодих членів звільнення від оплати за орган **нема** і тому з ними не потрібно такої умови робити. В старім роді обезпечення кождий член-мущина, молодий чи старий, мусить дальше повну вкладку платити. Хто отже з молодих членів чи кандидатів хоче такого звільнення, мусить переходити або вступити до котрогось з нових родів обезпечення.

До старого роду обезпечення, в котрім **нема звільнення** від оплати за орган, належать слідуючі кляси:

Кляса D на $100; кляса A на $250; кляса AA на $500; кляса B на $750; кляса C на $1000; кляса BB на $1500 і кляса CC на $2000.

До нових родів обезпечення, в котрих молоді члени аж до кінця 24 року життя **можуть бути звільнені** від оплати за орган, коли підпишуть відповідну умову, якою зобовяжуться з початком 25 року свого життя повну вкладку оплачувати, належать слідуючі кляси:

LIFE AT AGE 70.

Кляса O-500 на $500; кляса O-1000 на $1000; кляса O-1500 на $1500; кляса O-2000 на $2000; кляса O-2500 на $2500; кляса O-3000 на $3000.

20 YEAR PAYMENT LIFE.

Кляса P-500 на $500; кляса P-1000 на $1000; кляса P-1500 на $1500; кляса P-2000 на $2000; кляса P-2500 на $2500; кляса P-3000 на $3000.

20 YEAR ENDOWMENT.

Кляса E-500 на $500; кляса E-1000 на $1000; кляса E-1500 на $1500; кляса E-2000 на $2000; кляса E-2500 на $2500; кляса E-3000 на $3000.

І. Каштанюк, гол. рек. секр.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

„ШЛЯХЦІЦ НА ЗАГРОДЗЕ" В СТРАХУ.

В польськім „моцарстві" аж кипить від невдоволення з диктатури „родакуф". Нужда та недостатки кождому лізуть на плечі, а найбільше доводиться терпіти українському народови. Подібно тому як бистра вода після зливи рве, тягне все, що подорозі попаде, роблять ляцькі деспоти з нашим дорібком. Вони все, що попаде до їх пазурів, забирають собі. Вже послідне народне терпіння вичерпується, а Ляшня напружує всю енергію, всі свої сили, щоби світ не довідався правди. Вони не хочуть до цього допустити.

Ляхи перед світом брехню голосять і мов чорт по сухій вербі тарабанять, що в їх „моцарстві" „взорови рожондек", що там іде до кращих часів, що повним ходом іде розвій промисловости, що взагалі там іде до всего кращого. Однак світ поволі переконується, що що з давного „пичцівего русіна" зробився „почціви" український революціонер, котрий ставить опір їм і не схиляє голови перед ляцькими розбишаками й не схилить її вже ніколи. Тому то така скважена лють огортає взагалі тих деспотів, котрі розслися на українських землях. Немов скажені льви кидаються вони на всі боки, щоби святий визвольний рух українського народа здавити. Процеси проти наших героїв відбуваються без перерви. Наслідком їх є: смертні присуди, тюрми, терор, погроми. Ляхи, щоби виправдати себе перед світовою опінією, призбрали для своїх цілей банди каїнвців, хрунів та іншої погані, та щоби бодай почасти припинити український визвольний бух, обіцюють автономію, університети. Вони думають цими кличами **„братнього народу"** далі тримати наш нарід у неволи, бо за те наш український народ має бути їх знарядом для поширення „потенжней Польскі од моржа до моржа".

Однак визвольний рух наш скріпляється, а ті каїнвці, що влізли до польських корит і коло них цокають, не мають наймейшого значіння. Вони можуть себе зваги будівничими України, але питання, хто їх буде слухати і за їх кличами піде? Бо хіба треба людини без жадного поняття життя, щоби вона не домислилася про хитрість деспотів.

Можливо, що наближається пора, коли „богатеєи" будуть змушені забирати свою морську кавалерію знад Балтийського моря. Та вони ніяк не будуть могти жити без порту. Отже вони й острять зуби на Чорне море, бо деж таке „моцарство" може бути без порту! Та сподіваються, що коли вони розпічнуть добувати порт на Чорному морі, то дістануть його на на галицьких і подільських полях; він буде такий, що без човна поїдуть не далеко, але дуже на довго.

Український нарід доти не припинить боротьби, доки не заберуться всі вороги з нашої землі.

Не поможуть їм жадні автономії чи кольонії, бо нам правно належиться свобода й воля на своїх прадідних землях. Ми повинні наших ворогів так трактувати, як тигра й гиєну в африканських пущах, бо вони поводяться з нашим народом так, як ці звірі, коли голодні здибають людину.

Ляхи горлають, що незадовго пощастить їм виловити українських революціонерів. Та ми сумніваємося, щоби це так легко пішло їм, бо колиб то був лише гурток людий, то може так би й було, але ми знаємо, що то ввесь наш нарід набрався революційно-визвольного духа. Отже здавити його вже річ не можлива, бо колиб їм удалося одну організацію зліквідувати, то друга подібна негайно настане. Нема вже такої сили, котра могла б стримати наше визвольне змагання, нашу боротьбу за створення української незалежної держави.

Та не зважаючи на те, що наші сили зкріпляються, ми не повинні спочивати, а мусимо далі працювати для визволення нашої землі з ворожих пазурів.

Г. Туркевич.

Сиракюз, Н. Й.

ПРОСТУЄ НОВИНКУ.

У „Свободі" з 22. серпня сього року вичитав я новинку про те, що Іван Гук, селянин з Добростанів, повіт Городок Ягайлонський, убив за землю свого батька Василя.

Я походжу з сього села, і в ньому нікого Гука не було.

Григорій Ромасік.

Радість.

— Цілий тиждень тішуся недільним сном пообідним.

— Виж казали, що не спите ніколи по обіді.

— Правда, але жінка моя тоді спить.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

ВСІХ РОДИЧІВ, ЯКІ ПОСИЛАЛИ ДІТИЙ ДО УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ШКОЛИ,

як і також тих, що бажалиб, щоби діти їх уміли любити свою мову, пісню та історію свого народу, повідомляється

— отсим, що —

ВПИСИ ДІТИЙ

розпічнуться дня 3-го ВЕРЕСНЯ і будуть тревати до 5-го ВЕРЕСНЯ, себто три дні, між годиною 6 і 8-мою вечером в школі під ч.: 334 E. 14-та улиця. — Заряд Школи. 204-5

МУЗИЧНА СТУДІЯ

М. О. ГАЙВОРОНСЬКОГО

224 E. 18th STEET, NEW YORK CITY.

(Betw. 2nd and 3rd Ave.)

Зголошення приймається від понеділка до пятниці від 4—6.30 попол., а в суботу від 2—5 пополудні.

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА В НЮ ЙОРКУ

ВПИСИ ДО УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ШКОЛИ В НЮ ЙОРКУ

—: будуть відбуватися :—

ВІД ДНЯ 4. ВЕРЕСНЯ С. Р. КОЖДОГО ДНЯ ВІД 5 ДО 7-ОЇ ВЕЧЕРОМ

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ ПРИ СЕМІЙ УЛИЦІ.

Управа Школи.

ПРО СВІТ І ВСЕСВІТ

(Подав **Михайло Зиньо** з Петерсон, Н. Дж.).

(2)

Так Аристарх зі Самос пускав, що земля обертається довкола оси, а заразом кружляє довкола сонця, що осередка світа треба гляділи не в землі, але в сонці, та що віддалення звізд від землі є безконечно велике. Його наслідники старалися розвивати свій погляд і звязати його з приливом і відливом моря. Прихильники цього погляду були і в Індіях. Бачимо тут пораз перший ластівку коперніканської системи, одинако правдивої, загально узнаної найновішими віками. Жаль лише, що ця система не здобула собі тоді признання, а тимсамим пішла в забуття.

Зато виступили нові астрономи, як найбільший астроном старих віків Гіппарх, які положили собі завдання вияснити сей факт, що сонце і місяць здаються нам деколи бути більшим, а деколи знова меншими, а таксамо і планети. І він не відважився змінити кругових доріг тих тіл небесних на еліптичні, але щоби вияснити се явище, він каже, що сонце, місяць і планети кружать вправді довкола землі по кругових дорогах, однак земля сама не находиться в середині круга, але біля осередка.

Мимо того, що Гіппарх був найбільшим астрономом старих віків, його погляд не здобув собі великого поширення. Зато загальне признання здобула собі система Птолемея. По думці того астронома сонце, місяць і планети не окружають землі по ексцентричних кругах, як казав Гіппарх, але по обводі центричного кругу порушається осередок другого малого круга (який він назвав епіциклем) з рівномірною скорістю, а доперва по обводі того епіциклю порушається планета рівнож з одностайною скорістю. Притім заложенню повставіть якраз всі згадані неправильности в обігу довкола землі, тому, що в тім случаю планети описують довкола землі криву, звану епіциклойдою, яка в однім місци виказує петлю. Коли якась планета переходить через неї, тоді обсерватор на землі бачить якраз всі неправильности в її обігу, як звільнення в скорости, цілковитий застій, опісля рух взад, знова застій і знов рух вперед. Однак з часом показалося, що ті епіциклі не вистарчають до вияснення всіх неправильностий в обігу, що треба завести ще дальші епіциклі другого (а навіть і третого) ряду — то є по обводі першого епіциклю попровадити осередок другого епіциклю, а доперва по обводі того другого епіциклю попровадити планету. В сей спосіб при помочі епіциклів можна було вияснити всі неправильности в обігу планети з довільною точністю. Та кождий бачить непридпність і великі комплікації, які насуваються при тім способі викладу. По думці Птолемея в середині світа находиться земля, а довкола неї обігають по чимраз дальших віддаленях місяць, Меркур, Венера, Сонце, Марс, Юпітер і Сатурн. Хоч і як скомпікованим є сей спосіб викладу, мимо того перетревав він майже півтори тисячі літ, аж доки не виступив Коперник зі своєю системою, яка згодом здобула собі загальне признання.

Тому, що всі дотеперішні системи були занадто скомплікованi і штучні, вже в середних віках почали їх реформувати. Схолястики, які хоч і придержувалися старинного погляду, бачили, що рухи планет є в дійсности більше скомпліковані, як це випливає з всіх дотеперішних системів, бо всі вони не є в силі вияснити всіх неправильностий в обігу, а тимсамим це можуть бути правдивими. Подібні погляди були також в орієнті, головно межи ученими Арабами. Одні з них відхилювалися в своїх поглядах від Птолемея, а прихилювалися до тої думки, що земля обігає довкола сонця, а рівночасно ротує довкола своєї оси. Що більше, на віть твердили, що сонце є більше від місяця, а місяць менший від землі. Інші з них навіть зовсім категорично відкидали епіциклі Птолемея.

В XV. столітю виступають щораз то нові люде з новими думками на сю справу. Так на примір кардинал Николай з Кузи виступає з тим твердженням, що земля крутиться в протягу 24-ох годин довкола своєї оси зі сходу на захід (якраз навпаки, ніж в дійсности) і уносить з собою сферу звізд, які в противному напрямі з подвійною угловою скорістю кружляє також довкола тої самої оси. Рівнож сонце бере участь в тім обороті, але зі спізненням, яке в протягу одного року зростає якраз на 360 степенів. То є, на протязі одного року сонце робить один оборот менше ніж звізди і планети. В тім самім напрямі працювали і другі як Леонардо да Вінчі і Целіо Калькаліні, який навіть поставив систему, досить близько споріднену з Коперніковою.

Вкінці Тихо де Браге, опираючись на єгипетську систему, досить близько споріднену Ц збудував свою власну, після якої безпосередно довкола землі обігали по ексцентричних кругових дорогах лише місяць і сонце, а довкола сонця всі инші планети. Сей погляд мав на цілі получити старші погляди з новішими. Однак і сей погляд не видержав довго критики. Тому, що сам Тихо де Браге внедовзі помер, а його наслідники не мали настільки моральної сили, щоби його оборонити, а найсильнійший з них, загально знаний Кеплер, з появою Коперникової системи перейшов дефінітивно на сторону Коперніка. Ще дальші реформи полягали в тім, що декотрі приймали систему Тихона де Браге з тими змінами, що безпосередно довкола землі бігають лише Юпітер і Сатурн, підчас коли всі останні довкола сонця. Всі вони мусіли уступити, коли виступив Коперник зі своєю системою.

(Конець буде)

Довжник: Мене все зле розуміють. Коли судовий екзекутор прийшов до мене, я подав йому крісло, а він забрав канапу.

УВАГА! БАЙОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАПРОТЕСТУЙМО ПРОТИ ПОЛЬСЬКИХ КАТІВ І НАБЕРІМ ЗАПАЛУ ДО ДАЛЬШОЇ ДОПОМОГИ ВИЗВОЛЬНІЙ БОРОТЬБІ НАШИХ СЛАВНИХ БРАТІВ У КРАЮ. І ТОМУ САМЕ ПРИХОДІМ ГРОМАДНО НА:

ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

ВЛАШТОВАНЕ ЗАХОДОМ ЗЛУЧЕНИХ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ МІСТА БАЙОНУ в справі смертного засуду українського молодого борця РОМАНА БІДИ.

— Віче відбудеться —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 7-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPT.) 1930 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ при 24 ІСТ 25-тій УЛИЦІ, а розпічнеться точно в годині 3-тій пополудні.

Будуть промовляти: **д-р Л. Мишуга й місцеві бесідники.** На це віче запрошуємо усіх, хто почуває себе Українцем.

ВПРОСТ

BALTIC AMERICA LINE

ДО КРАЮ

BALTIC AMERICA ЛІНІЯ Є ОДИНОКА

ПРОСТА ЛІНІЯ МІЖ ДАНЦІГОМ І АМЕРИКОЮ

яка оперує найбільшими, найпосучнійшими і найвигіднійшими кораблями межи НЮ ЙОРКОМ і ДАНЦІГОМ.

Посліщні і виглядні получення залізничі можна дістати в ДАНЦІГУ ДО МІСЦЯ ПРИЗНАЧЕННЯ.

Ціни як найнижчі. Знаменитий харч і обслуга. Орхестра, рухомі образки, ігри і всякого рода инші інтересні забави.

Українці навчаися з власного досвіду, що **оплачується їхати до** Рідного Краю нашою ПРОСТОЮ ЛІНІЄЮ без пересідання. Перепроваджуванням і переношенням багажу, умучуючим подорожуванням залізничим і малими кораблями, те все оминете, коли подорожуєте нашою Лінією.

АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ ДО СОВІТСЬКОГО СОЮЗА

каблем або почтою.

Скора і точна ПЕРЕСИЛКА американських долярів до всіх частей Совітської Республики

ГАРАНТОВАНА

ДОМАГАЙТЕСЯ всегда ПЕРЕСИЛКИ ЧЕРЕЗ БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКУ ЛІНІЮ коли шлете гроші.

Голоситься до місцевих агентів або

BALTIC AMERICA LINE

8-10 BRIDGE STREET, NEW YORK, N. Y.

315 SO. DEARBORN STREET, CHICAGO, ILL.
UNION TRUST BUILDING, PITTSBURGH, PA.
110 STATE STREET, BOSTON, MASS.

Вже є Рекорди Кобзаря ВАСИЛЯ ЄМЦЯ

Columbia

Нумер цьої рекорди 27240. Питайте по по всіх сторах. Від нас дістанете її найскорше. ДРУГА НОВА РЕКОРДА 27242 Золочівська Коломийка: Чом дуб не зелений, співає Свистун а грає П. Гуменюк.

27235 (Дівоча відмова. (Як поїду з кіньми на ніч.
27233 (Ой ти, Дзюбо, мой любо. (Козацька шумка.
27227 Тернопільська коломийка.
27238 (Ой у Львові на риночку. (Гаєм зелененьким. — Хор.
27239 (Старість не жарти, часть 1 і 2. (Жуковський.
27236 (Весілля з Сяноцького повіта. (Часть 1 і 2.
27234 (В куми на гостині, часть 1 і 2. (Н. Поточняк.
27237 (Гулян Чумак на риночку. (Василь і Пріська.

ДОБРЕ ПРОДАЮЧІ, ПОПЕРЕДНО ВИДАНІ РЕКОРДИ:

27210F Ендро Бордеф.
27229F Балаумти.
27230F Балаумти, Потпурі.
27228F Богацьке весіля, часть 1 і 2.
27216F Богацькі вінколетини.
27214F Богацькі заручини.
27215F Боже, Боже, що то єсть.
20207F Циганське весіля, часть 1 і 2.
27219F Чотирнацятий рочек смутний настав, часть 1 і 2.
27229F Чумак.
27226F Даровання.
27209F Десь був, Янічку, десь був до рана.
27226F Докінчення вінколетин.
27223F Фамілійні троблі.
27205F Гуцулка з Смеречині.
27221F Іван Убийник.
27213F Катерина гречку жала.
27217F Клоніт Горпини.
27227F Коломийка Скалатська.
27207F Козак „Паланиця".
27192F Козак „Петрушка".
27212F Козак Сяноцький.
27220F Козак Жидівський.
27211F Кучерява Катерина.
27197F На каміню мармуровім.
27232F Ой, не шуми дуже дуже.
27197F Ой, скажи, мила.
27212F Острівська коломийка.
27211F Пан Виборний, Пан Возьний.
27208F Парді в куми.
27207F Підгіряк, козак.
27205F Підгірська коломийка.
27216F Післанці.
27224F Польська „Хлопці Голутяки".
27192F Польска „Горпина".
27218F Польска „Свобода".
27218F Польска з Галичини.
27224F Попід ліс зелений.
27225F Польска Рогатинська.
27221F Просьба жінки до чоловіка.
27222F Рієнтий на забаві.
27232F Соколом, стрілою.
27231F Спросини Сяноцького повіта.
27213F Там на горі два дуби.
27220F Танець „Гусар".
27225F Тернопільська мазурка.
27222F Тробаї з какорочами.
27206F Український мамі.
27208F Вальс „Соня".
27206F Весела Тереска.
27231F Весіля Сяноцького повіта, часть І.
27203F Весіля в Пенсилвенії, ч. 1 і 2.
27223F Відпуст.
27230F Віють вітри, Потпурі.
27215F Взявем се жену хорошу.
27209F Заспівай, Іванцю.
27217F Заяй муж.
27204F Змовини, часть 1 і 2.
27214F Змовини, часть 3.

Всі рекорди з пересилкою по 75 цент. Не платіть більше. Ми до кождого замовлення ще додамо голки, що найліпше грають. За всіми замовленнями завсігди пишіть:

SURMA BOOK-MUSIC CO.,

103 Ave. A, New York, N. Y.

МЕЖИ 6-тою і 7-мою УЛИЦЕЮ.

DRY DOCK 3752.

Михайло Зощенко.

ДОМАШНІЙ ЗАСІБ.

Самособою, населення само винно. Приходиться признаватись. Населення ненаучно підходило до лікарів — било їх останніми часами по пиках і куди попало.

А то була ще така невеличка доба — вбивати стали за надто неповажне лікування.

Потім перестали вбивати, знову побивати стали! Хоч це все рідше та рідше та, треба надіятися, самосвідомість мас небаром цілком затріюмфує тай населення буде тихо і безповоротно лічитися.

І дуже гарнче радимо. А то такий ненаучний підхід на школу виходить.

Ясно, лікарі стали денервуватися, стали сумувати з причини свого звання, стали забувати ріжні нехірургічні інструменти у тенесах недужих горожан.

Треба буде лікарів окружити повною тишиною та спокоєм. Хай вони вспокояться, підкріпляться, почистять свої інструменти. І хай не буде більше таких дуже сумних фактів, як оцей останній, що приключився безсумніву на грунті невважливости.

А лежало в однім шпиталі в Ленінграді двох людей. Зовсім не свояки, лише одноіменники. Один, звичайно, мав прогресивний параліж. А другий, я перепрошую, був алькоголік. Він, дай Боже йому здоровля, переходив курс примусового лікування.

Паралітик називався А. Р-ів, а голубчик алькоголік — С. Р-ів.

І, бачите, треба було по медичному міркуванні додати крови паралітикові. Йому треба було додати крови від малярійного хорого. Кажуть, від того домашнього засобу параліж зменшується. Не знаю. Не думаю.

Ну, самособою, дали розпорядження схопити, себто взагалі взяти, так сказати предложити хорому відправитися з фельчером в інший шпиталь.

І саме тут і зайшла повна неувага персоналу. Замісць одного недужого схопили другого, а саме нашого голубчика, що нездужав замилуванням випити.

Часопис лише з того приводу:

„З причини неуваги замісць А. Р-ва у шпиталь імени Балинського відіслали його одноіменника С. Р-ва, що був на примусовому лікуванні проти алькоголізму.

„Коли побилку запримітили, С. Р-ву вже переляли кров".

Напевне він, голубчик, боронився, кричав і все таке, одначе наука затріюмфувала над темнотою та несвідомістю. Людині влили, що треба було, та щойно опісля запримітили, що всадили не тому.

Самособою, безумовно ті-же лікарі тими-ж геніяльними та домашніми засобами безсумніву вилічать потерпілщу людину, та всеж наче якось не тее...

Хоча, кажуть, це факт і взагалі курс такого енерґійного лікування дав щасливі висліди.

Кажуть, усі хорі алькоголіки, що тоді були в шпиталі, — перестали пити.

— Це кажуть, ну, занадто погано пити в наших часах.

І не пють. Бояться.

Адреси шпиталю не подаємо. Там, любий читачу, і без нас і з вами, не бійсь, доказали великого діла.

А повідомляємо про все просто так, для інформації.

ДРУКАРНЯ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"

83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ДРУКАРНЯ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

„СВОБОДИ"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

виконує:

ВСЯКІ ДРУКИ ЯКНАЙКРАЩЕ, ЗАВСЇГДИ НА ЧАС І ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ.

ДЛЯ ТОВАРИСТВ, ПАРОХІЙ, СІЧОВИХ СОТЕНЬ, ГУРТКІВ, БРАТСТВ І ДРУГИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ТА ДЛЯ ПООДИНОКИХ ОСІБ ВИКОНУЄМО ВСЯКІ ПОТРІБНІ ДРУКИ.

ЧЛЕНСЬКІ КНИЖОЧКИ, СТАТУТИ, НАГОЛОВКИ НА ЛИСТАХ, АДРЕСИ НА КОВЕРТАХ, ЛЕТЮЧКИ, ОГОЛОШЕННЯ НА ПРЕДСТАВЛЕННЯ.

КОНЦЕРТИ, ЗАБАВИ, ПІКНІКИ, БАЗАРИ, РІЖНОГО РОДА АФІШІ, ОБІЖНИКИ, ТА ВСЯКІ ИНШІ ДРУКИ.

ВІДДІЛИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА! УДАВАЙТЕСЯ ЗІ ВСЯКИМИ ДРУКАРСЬКИМИ РОБОТАМИ ТІЛЬКИ ДО СВОЄЇ ВЛАСНОЇ ДРУКАРНІ!

Для фірм, бизнесменів і приватних осіб друкуємо афіші, білети (тікети) ріжні запрошення, візитівки, весільні запрошення — і все, що входить в обсяг друкарської штуки.

РОБОТА ВПОВНІ ВДОВОЛЯЮЧА. — УСЛУГА ЯКНАЙСКОРША. — ЦІНИ НАЙНИЩІ.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ШИКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє своїх членів, що звичайний місячний мітинґ відбудеться в неділю, 7 вересня, зараз по Сл. Божій, а годині 12.30 пополудни при Оклей і Райс ав. Проситься всіх членів прийти на сей мітинґ, випонити свої вкладки, бо в противнім разі зістануть виключені. Котрий член не явиться буде карний після уклали 50 ц., а урядник 1 дол. — П. Сачавський, предс.; Г. Ониськів, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. Запорожська Січ, від. 388, повідомляє своїх членів, що мітинґ відбудеться в неділю, 7 вересня, в годині 1-ій пополудни. Проситься членів явитись на сей мітинґ, бо є важні справи до полагодження. Останний раз напоминається довгуючих членів, щоби вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. На мітинґу будемо приймати нових членів і дітей, тому хто має нового кандидата проситься привести на сей мітинґ. — П. Дзвік, предс.; Г. Гурбан, кас.; П. Сайдюк, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Жеребецька Любов, від. 144, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 6-го вересня, в гали Укр. Нар. Дому, 217-19 1ст 6-та вул. На сих зборах обовязково кождий член має явитись. Вважається тих членів, що забрали тікети до продажі з послідних пікників, або доручили їх на зборах або належитість за продані. Член, що сего не виконає, буде карний після статута. — М. Янко, пр.; Ст. Опришків, рек. секр.

Жінка (до чоловіка): Ти певно цікавий, що я такого купила на твої іменини?

Чоловік: Певно.

Жінка: Зажди хвилиночку, я зараз надягну!

УВАГА! ПОТРІБНО АҐЕНТІВ, УВАГА!

ГУРТОВИЙ СКЛАД РОСИЙСЬКОГО ЧАЮ

М. П. КОСОЛАПОВА

потрібує аґентів і представників для продажі на місцях його чаю першого збору з власних плянтацій.

Маємо ріжні сорти чаю: Косолапова, Перлова, Кузнецова і Уженіна. Маємо й інші лікарські рослини Тибетської Медицини, які дуже мало подибуються в світі. — Адреса:

M. P. KOSOLAPOFF, 391 Central Park West, New York, N. Y.

МІХУРОВІ НЕДОМАҐАННЯ

Проволока є небезпечна в недомаганнях нирок і міхуря. Треба охоронити себе. Треба приймати осторогі природи. "Нові і Улїпшені Gold Medal Haarlem Oil Капсульки" швидко вам поможуть. Це 200 літ старе лікарство улїпшене результатами новітнього медичного досліду. Воно дається брати тепер легко і приємно. Зберігайте здоровля ваших нирок та інших органів тіла, вживаючи "Нові і улїпшені Gold Medal Haarlem Oil Капсульки" а природа стоїть в кожній аптеках. Дивіться за назвою "Gold Medal" на запечатанім пудельку і не приймайте ніяких імітацій.

NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

ХОРІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ.

ВСІ ХРОНІЧНІ НЕДОМАҐАННЯ ЛЧУ

Кровні, Шкірні і Нервові Хороби, Загальне Ослоблення, Умову депресію, Зворотн, Жолудкові недомагання, Кишкові хороби, Біль Голови, Невральґію, Побіль шені Залози, ВСІ Хронічні Шкадубини, Легких, Бронхітіс, Носові і Горлянні хороби, Ревматизм, Спінтіка Лумбаґо. Мущини і женщини щасливо лічені новою у досконаленою методою. Мій особистий догляд через цілий час курації. Мої ціни приступні.

Екзамінація крови, химічні тести, X-Рейс.

БЕЗПЛАТНІ ОГЛЯДИНИ І ПОРАДИ

ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.

СПЕЦІЯЛІСТ DR. ZINS ВІД 25 ЛІТ.

110 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.

межи 4-тою Евнею і Irving Pl.

ГОДИНИ: від 9-тої рано до 8-мої вечер; в неділі від 9-тої рано до 4-тої пов.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ВІДПОВІДЬ РЕДАКЦІЇ.

І. Р., Филаделфія, — Так що з того, що в нас передруковано з львівського часопису статтю „Що англійські вуглекопи бачили на Радянщині", яка мала бути поміщена в „Народній Волі". Цеж у всякому разі поміщення англійських вуглекопів, а не скрентонських редакторів. А це, що вони ті спостереження переклали чи переписали, хіба вже не така велика штука. „Новий Час" передруковує статті зі „Свободи", а недавно друкував наш довший фейлетон Максимюка під заголовком: „Враження з побуту на Україні". Не диво, що й ми передруковуємо з „Нового Часу". Ми не вагалися би навіть передруковати дещо й з „Народної Волі", колиб тільки знайшли там щось нового, цікавого й повчаючого.

ЯК МИ ПОМАҐАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ШИКАҐО, ІЛЛ.

На Український Народний Дім в Даровичах, пов. Перемишль.

На будову Укр. Нар. Дому в Даровичах зложили слідуючі по $10: П. Шкварко, Д. Єщник, Д. і Т. Костик, Д. Волошин, П. Волошин; по $5: П. Дацко, І. Карабин, Й. Пашковський, М. Гринишин, А. Грабіш; по $3: І. Крупський, С. Гринишин; по $2: Й. Яруш, С. Крупський, П. Качмар, С. Качмар, І. і М. Кінаш, П. Дацко, Ф. Василевський, К. Бойко, І. Паславський, В. Мацилейко, М. Гринишин; по $1: Й. Гірняк, С. Брудний, М. Крупський, М. Василевська, М. Кураш, П. Шкварко, С. Миханцьо; по 50 цнт.: В. Вітошинський, Т. Камінський, С. Бордаш. — Разом зложили $111.50. — Розхід $1.50. Вислано до краю на руки П. Саса, голови читальні, $110. Збіркою занялися Петро Волошин, Дмитро Єщник, Павло Шкварко.

Дмитро Єщник, секретар.

Викрут.

На вуглі вулиці сидів сліпий прошак. Прохожий дав йому пять центів. Пізніше побачив, що той прошак переглядає ілюстрований „магазин".

— Що?! — обурився прохожий. — І ви смієте вдавати сліпого, а читаєте?

Прошак: Я перепрашаю пана, та я не читаю, я переглядаю лише пікчери.

—o—

— Співчуваю вам! Вам, як нежонатому, вам мусить бути у свята дуже скучно.

— Е, так дуже зле не є. Зі мною живуть дві сестри.

— Якжеж це? Таж ви, наскільки знаю, були жонаком?

— Та вони зовсім не є моїми сестрами.

—o—

Почекає.

— Ти знову пяний. Найвища пора, щоби ти почав нове життя!

— Це вже для мене хіба запізно.

— Ні, на це ніколи не може бути запізно.

— Ну, коли так, то я можу ще трохи підіждати.

ЩЕ ЖИЮТЬ ЛЮДЕ З КАМІННОЇ ДОБИ!

Голяндська наукова експедиція відкрила недавно незнану досі ріку у Новій Ґвінеї і пізнала дуже дивних людей, що жиють над тою рікою. Жиють ті люде найпримітивніше, зовсім пригадують людей з камінної доби. Коли члени експедиції вперше побачили тих диких людей, один із голяндських жовнірів (що товаришили експедиції) вистрілив у воздух. Це викликало серед тубильців переполох і вони зараз пустилися втікати. Щойно після довгих пошукувань найшли їх знову в глибокій джунґлі. Вони були для білих дуже прихильні і на міґи дали їм знати, що запрошують до своїх хат. Дикуни дали знак і лодки експедиції поплили дальше вгору ріки і вузким її допливом серед гущавини до широко розлитого заливу. При березі було щось двацять човнів, видовбаних із пнів. Недалеко стояли хатинки, плетені з трощі. В селі відбувався саме похорон. Населенні села як побачило ніколи ще невиданих гостей, кинулося втікати, але на знак приязни полишило свою зброю. Були то ножі, стріли і сокирки, з вістрями невміло витесаними з каменя. Експедиція рушила в дальшу дорогу, аж до джерел ріки, що є у стіп гори. Всюди по дорозі стрічали невеличкі села, в яких жиють дуже боязкі люде. Вони, як лише побачили білих, полишали зброю та втікали в гущавину. Двом членам експедиції, Леку і Стірлінґови, вдалося нарешті підійти до тубильців. Перший раз у життю бачили вони сталеві ножі і залізні сокири. Колиж випробували їх, давали за них богато камінних ножів і сокир, які перевезеться до музею в Амстердамі.

Урядовий стиль.

Той, що того, що стовп, що на мості, що при шляху, що до Хлібовиськ веде лежить, стоїть перевернув, вкаже, дістане 10 зл. нагороди.

—o—

Капраль (до рекрута): Ти жалувався, що не можеш їсти хліба?

Рекрут: Так, пане капраль.

Капраль: А чому?

Рекрут: Бо мені вкрали його.

ПОЗІР! ПОЗІР!

СТЕЙПЛЕТОН І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ УКР. СПІВАЦЬКОГО ТОВ. ім. БОЯН

при Українськім Народ. Домі в Стейплетон, С. Ай.

— устроюється —

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, 7 ВЕРЕСНЯ 1930 Р.

В УКР. НАРОД. ДОМІ, 35 WARREN ST., STAPLETON, S. I.

Початок в год. 5-ій вечером. Вступ 50 центів.

На сей баль запрошується всіх Українців з Стейплетону і з околиці. Дохід з балю призначений на мальоване сцени. За добру забаву ручить

205-6 Комітет.

DR. M. SMITH

переніс свій офіс під число 9 LIVINGSTON PLACE, NEW YORK CITY

pir 16th Street (ч. 318 East) напроти нового шпиталю межи 1st Ave. і Stuyvesant Park.

Telephone: Stuyvesant 5700.

PROBAK BLADES

make your DOUBLE-EDGE RAZOR (old or new model) a BETTER RAZOR or your money back!

Guaranteed by PROBAK CORPORATION

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЙОСИФА СМЕРИЧАНСЬКОГО пошукує Іван Смеричанський. Йосиф перебував в Канаді. О. Послідну відомість від него маю з Шікаґо. Родом він є з Буковиць місто Хирів. З краю прийшла вістка, що він помер в шпитали в Канаді або Пітсбурґу. Хто мені подасть близші інформації одержить нагороду. Писати на адресу:

JOHN SMERYCHANSKI, 1185 West Side Ave., JERSEY CITY, N. J.

КОЛИ ХОЧЕТЕ КУПИТИ ДОБРИЙ ДІМ, малий чи великий, бо ґаражі в місті чи поза містом, ферми, ФАРМИ, БІЗНЕСИ, або їх продати голоситься до: J. Tanski, 17 Sa... Marks Place, New York City. ПРИЙМАЮ ТАКОЖ ВСЯКОГО РОДА АСЕКУРАЦІЇ. 200-22

УКРАЇНЕЦЬ ПАСІЧНИК продає мід липовий, такий як кришталевий. Ціна дуже низька. 5-фунтова кена на $1,00, 10-фунтова кена $1.90.

WASYL OKREPKI, R. F. D. 3, Newark Valley, N. Y.

ДІВЧИНА З ЯКОЮ НЕ ПОБИНАЮСЯ ЖЕНИТИ.

(Книжка в українській мові. Книжка та, обнимаюча багато цікавих ілюстрацій, освідомлює молодого дуже важних річох, які кожда дорослий мущина повинен знати. Ціна для дорослих Ціна $1.00 з пересилкою. На С. О. Д. кошта 25 центів дорозше. Адрес: Book Store, L... 502 E. 12 St., New York, N. Y.

Phone: Brunswick 7187.

АДВОКАТ

Б. ПЕЛЕХОВИЧ

2300 WEST CHICAGO AVE., CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах, займається переглядинням абстракти виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві патентові і прочі справи.

ПРОДАЄ ДОМИ в місті НЮ ЙОРК і околиці. Українська Фірма С. ФЕСОЛОВИЧА І М. КОБЗІСТОВА EXCHANGE REALTY CO., 41 East 7th St., New York City. Tel. Orchard 8677.

ЗАМІНЮЮ доми, фарми, лоти, ґаражі, телі, ґаражі і взагалі ріжного рода бизнеси, на що Ви тільки не хотіли, я все можу. Коли ваша власність знаходиться не далі як 200 миль від Филаделфії, так я можу обслужити; не робить ріжниці чи то Пенсильвенія, Ню Джерзи чи Йорк стейт. Подайте мені Ваші інформації і жадання в першому листі, що до Вас зараз прибуду. 12-

WALTER KOSTETSKI, 11 Gifford Ave., Jersey City, N. J.

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦЯ

Ми робимо гарні похорони

ПО $150

Без ріжниці як далеко позамісцевости, кличте нас:

Офіс: 485 AVON AVENUE. Phone: Terrace 8882, або Waverly 1636, Newark, N. J.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ. 129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

Telephone: Orchard 2568

Feen-a-mint The Laxative You Chew Like Gum No Taste But the Mint At Druggists—15c, 25c

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

DO YOU KNOW WHY --- It Takes A Linguist to Understand An Automobile Salesman

YOU SEE, WHEN THE GEE WHIZ CONNECTS WITH THE WHANGDANGER THE FRICTION INTENSIFIES

THE CARBURETOR VAPORIZES THE GASOLINE. NOW THAT'S THE THERMO-SYPHON FOR INSTANCE...

OOH! PLANETARY GEARS AND MUFFLER CUT OUT CAN'T BE BEAT

THE ARMATURE TRANSFORMS ROTARY MOTION INTO ELECTRICAL ENERGY

HELLO CUTY! HELLO BOBBY!

OH, GEE

HAW'S YOUR OWN KIDDIE?

CURSES ON THE LUCKY

I HOPE SHE'S ONE OF MY KIDS, ALRIGHT

I'M IN BAD WITH THE OLD MAN

THE DOG

INTERNATIONAL CARTOON CO., N.Y.